

## ความรู้ของปัญญาในอรรถและพยัญชนะ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

น้ำใสถึงจะเห็นตัวปลา ความมุ่งหมายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านมีความมุ่งหมาย นี่อรรถคือความหมาย แต่พยัญชนะเขียนไว้อย่างนั้นจริงๆ แต่เป็นภาษาบาลี แปลออกมาว่า “น้ำใสแล้วจะเห็นตัวปลา”

อันนี้ก็เหมือนกัน สัพเพ ชัมมา อนัตตา ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา เหมือนกันเลย สัพเพ ชัมมา อนัตตา คนที่ภาวนาไปแล้วเห็นธรรม ยึดธรรม รู้ธรรมใจ รู้ธรรมแบบโลก รู้ธรรมแบบความจำ รู้แล้วก็ลืม เห็นใหม่ สัพเพ ชัมมา อนัตตา ธรรมทั้งหลายต้องแปรสภาพทั้งหมด แม้แต่ธรรมะของพระพุทธเจ้าก็แปรสภาพทั้งหมด เว้นไว้แต่นิพพานไป ถึงได้บอกว่ารรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑

อรหัตตมรรค อรหัตตผล นี่มันยังเป็นอนัตตาอยู่ เพราะว่าอรหัตตมรรคเราต้องเดินมรรค เราสร้างมรรค เราเดินมรรคไป แต่อรหัตตผลมันเป็นสัมปยุตเข้าไป วิปยุตออกมา คลายออกมาจากผลนั้น นี่การแปรสภาพอยู่มันถึงเป็นอนัตตาไป แต่นิพพาน ๑ ผลจากนิพพานคือก้าวเดิน อาจารย์บอกว่า “ก้าวขึ้นไปจากบันได ฟันออกไปแล้วมันถึงไม่เป็นอนัตตา”

ฟันขึ้นไปบนบ้าน เราไปอยู่บนบ้าน อยู่บนบ้านบนเรือน กับสะพานที่ก้าวเดินนั้นมันหมดความหมายไป แต่ขณะบันได ๔ ขั้นตอนมันเป็นอนัตตาทั้งหมด เพราะอาการก้าวเดินจากบันไดขั้น ๑ ขั้นที่ ๒ ขั้นที่ ๓ นี่ยกเท้าขึ้น เห็นใหม่ การยกเท้าขึ้นมันเป็นอนัตตา ท่านก็ว่าสัพเพ ชัมมาเป็นอนัตตา ในสวดมนต์เช้า สัพเพ ชัมมา อนัตตา เป็นอนัตตาทั้งหมด สัพเพ ชัมมา อนัตตา แต่นิพพานมันพ้นจากนั้นไป แต่ไม่พุดถึง ไม่พุดถึง

คำว่าอนัตตามันเป็นผลของการปฏิบัติ ศาสนาพุทธสอน หลักของศาสนา หลักของใจคือตัวอนัตตา หลักศาสนาอื่นไม่มีอนัตตา ฉะนั้น ถึงว่าต้องพ้นจากอนัตตาไป ถึงบอกที่ว่าตอนเช้า

ได้อินอยู่ เขายังบอกเป็นความว่าง เห็นไหม ความว่างเป็นผลไง ความว่างเป็นผล ว่างหมดเลยนะ ความว่างนั้นก็ป็นอนัตตา ในห้อง ในเรือนเราว่าง เราสร้างบ้านใหม่ๆ นี่ว่าง คนสร้างบ้านใหม่ๆ เราซื้อบ้านมาใหม่ๆ มันมีแต่โครงสร้างบ้าน พอซื้อเฟอร์นิเจอร์อัดเข้าไปสิ ความว่างหายไปไหน? เฟอร์นิเจอร์อัดเข้าไปมันก็เต็มหมด ความว่างหายไปไหน? อนัตตาหายไปไหน? ความว่างนั้นก็ไม่ใช่อนัตตา

จักรวาลนี้เป็นความว่าง อวกาศก็ไม่ใช่อนัตตา เพราะอะไร? เพราะว่ามันเป็นความว่าง มันป็นอนัตตาอยู่ แต่มันไม่มีชีวิต มันถึงไม่เป็นนิพพาน และไม่ได้เป็นอัตตา มันป็นอนัตตา เพราะมันเป็นความว่างใช่ไหม? แต่จักรวาลนี้มันเคลื่อนหมด ดาวระเบิด กาแล็กซีมันเปลี่ยนไป พอมีดวงดาว พอเพิ่มขึ้นมาเป็นอนัตตา เห็นไหม ดวงดาวเข้าไปเป็นจุด แต่นิพพานมันเป็นความว่างของใจที่มีกิเลสไง กิเลสนี้ เวลาที่มีกิเลสอยู่ มันแปรสภาพอยู่ป็นอนัตตา แต่พอมันหลุดออกไป มันป็นธาตุรู้ไง แล้วมันว่างไง สิ่งใดที่เข้าไปเติมมันอีกไม่ได้ไง

อวกาศนี้มันเป็นวัตถุนะ อวกาศป็นสถานที่ที่ว่าคคนจะเข้าไป มันมีการเพิ่ม การบอบสลายได้ มันถึงป็นอนัตตา แต่นิพพานมันไม่ได้ ฉะนั้น ถ้ามว่าแล้วมันไม่ก้าว มันไม่มีการเคลื่อนไป มันไม่มีการเคลื่อนมา นั้นหมายความว่าอย่างไร? มันไม่มีการเคลื่อน มันไม่มีชื่อ มันไม่มีการต่อไป มันป็นผลของมันเพราะว่าธาตุรู้ไง ธาตุรู้มันไม่เคลื่อนแล้ว คำว่าไม่เคลื่อนนั้นคือ นิพพานแท้ แต่ถ้าเราเอามาอ้าง เราเอามาอธิบายว่ามันไม่เคลื่อน มันก็เหมือนกับอรรถกับ พยัญชนะอีกแหละ

นิพพานมันเป็นนิพพาน นิพพานคือนิพพาน นิพพานคือธรรมที่ว่าคหลุดพ้นไปป็นหนึ่ง ธรรมอันเอก เอโก ชัมโม ธรรมหนึ่งที่ไม่แปรปรวนไง ธรรมนี้ไม่มีสอง ไม่แปรปรวน แต่คำว่าไม่เชื่อ ไม่มี ก็พยายามจะพูดออกมาป็นบัญญัตินะ เพื่อจะให้ป็นอรรถ ให้คนที่โง่รู้ไง ในความหมายของพระพุทธเจ้าไง แต่ถ้าเอาป็นความจริงนะ จะรู้ตรงนั้นได้ต้องพระอรหันต์อย่างเดียว พระอนาคายังไม่รู้เลย แล้วมีใครจะพูดอย่างไรให้ปุถุชนรู้ได้ว่าไม่เคลื่อนอย่างไร?

ทีนี้จะย้อนกลับมาตรงนี้ไง ย้อนกลับมาที่ว่าค วันนั้นจะพูดเรื่องศีล สมาธิ ปัญญาไง มันก็เหมือนกันแต่มันยังพูดไม่ถึง ศีล สมาธิ ปัญญา เห็นไหม มีศีล ศีลที่บริสุทธิ์จะเกิดสมาธิที่บริสุทธิ์ บาลีบอกเลย สมาธิที่บริสุทธิ์จะเกิดปัญญาที่บริสุทธิ์ เกิดปัญญาป็นสัมมาปัญญา สัมมาปัญญา อันนี้ต่างหากถึงจะทำให้เกิดวิมุตติไง โจรมันปล้นมันใช้ปัญญาหรือเปล่า?

ความคิดของผู้ทุจริตมันก็ใช้ปัญญา แต่ปัญญานั้นทำให้เกิดวิมุตติได้ไหม? ปัญญานั้นจะเกิดเองไม่ได้ เห็นไหม มีศีลถึงได้เกิดสมาธิใช่ไหม? สมาธินี้เกิดขึ้น โดยการที่เรามุ่งมั่นมานะ ถึงเกิดสมาธินะ สมาธิคือเกิดจากใจฟุ้งซ่าน ใจมีกิเลสอยู่ ใจมันฟู ใจมันก็กะนอง ใจมันออกไปรับรู้สิ่งต่างๆ แล้วเอาไฟมาเผาตัวเอง นี่ใจก็ ใจกะนอง อันนั้นมันทำให้เกิดฟุ้งซ่าน ศีลนี้ทำให้บังคับตัวเอง แล้วกำหนดด้วยกรรมไง กำหนดด้วยกรรมให้จิตนี้เป็นสมาธิไง

เป็นสมาธิ สมาธิเหมือนน้ำ อาจารย์มหาบัวบอกน้ำใสแก้วนี้ ถ้าน้ำเต็มแก้วแล้ว เต็มแก้วใส่อีกไม่ได้ น้ำเต็มแก้ว สมาธิมันเต็มได้ เต็มอยู่เท่านั้น แต่สมาธิไม่เป็นปัญญา แต่ความหมายในบทสวดมนต์ เห็นไหม

“ศีลบริสุทธฺ์ทำให้เกิดสมาธิที่ดี สมาธิบริสุทธฺ์ สมาธิบริสุทธฺ์ทำให้เกิดสัมมาปัญญา”

ให้เกิด ทีนี้คำว่าให้เกิดมันก็คิดอย่างเรา เราคิดอีกแหละ คิดแบบเมื่อกี้ อรรถกับพยัญชนะ พระพุทธเจ้าบอกเลย บอกว่า “น้ำใสแล้วจะเห็นตัวปลา” ก็พูดเพื่อจะให้เราไม่นอนใจ เมื่อน้ำมันใสแล้วไม่ใช่ผล สมาธินี้เต็มแก้วไปหมดแล้ว แต่สมาธิมีความสุขมาก แต่มันเป็นผลที่เป็นสัพเพ ชัมมา อนัตตา สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา จิตของคนนี่ฟุ้งซ่านอยู่ตลอด แต่เราใช้กรรมเข้าไปบังคับไง กำหนดพุทโธ พุทโธ กำหนดใช้กรรมเข้าไปข่มให้จิตนี้มันเป็นสมาธิขึ้นมาได้ เราสร้างฐานให้จิตนี้สงบได้ แต่อันนี้ก็สัพเพ ชัมมา อนัตตา นี่มันจะเสื่อมลง ใจ

ฉะนั้น สมาธิมันจะเกิดเป็นปัญญาไม่ได้ถ้าเราไม่ยกขึ้นวิปัสสนา ต้องยกขึ้นวิปัสสนา มันถึงจะเป็นปัญญา การยกขึ้นวิปัสสนา วิปัสสนาในกาย เวทนา จิต ธรรม นี่ถึงเป็นปัญญา ใจ ปัญญาทางธรรมนะ เป็นสัมมาปัญญานะ ไม่ใช่ปัญญาทางโลก เราคิดใคร่ครวญอยู่นี้คือโลกียะ ปัญญาทางโลก คิดทำไหว้หรือคิดผูกมัดใจ

อาจารย์บอกว่า คนเราเกิดมานี่ลืมตาหนึ่ง ทำงานทางโลกประสบความสำเร็จมาก ทำงานทางโลก นั้นเป็นสมบัติของโลก สมบัติผลัดกันชม สร้างไว้ให้ลูกให้หลาน สร้างไว้ให้เป็นสมบัติของโลก จักรพรรดิสร้างอาณาจักร เสร็จแล้วจักรพรรดินั้นก็ต้องตายไป อาณาจักรนั้นก็ป็นอาณาจักรไว้ในประวัติศาสตร์ เห็นไหม นี่ปัญญา ปัญญาอย่างนี้แก้กิเลสไม่ได้ มันต้องเกิดปัญญาทางธรรมไง

สัมมา สัมมาทิฎฐิ ปัญญาอย่างนั้นปัญญาเกิดขึ้นอย่างไร? ปัญญาเกิดขึ้นจากภวานามย ปัญญา มันจะมาเข้าถึงสุตมยปัญญา นี่สุตมยปัญญา ฟังเทศน์อยู่นี่สุตมยปัญญา ฟังจากปากนี้ กระทบถึงหู สุตมยปัญญา เพราะมันเป็นจากปาฐะ เกิดจากปาก แต่นักเรียนเกิดจากการศึกษาเล่าเรียน จินตมยปัญญา นี่ฟังเสร็จแล้วเข้าไปภวานา หักภวานากัน นี่จินตมยปัญญามันเกิด จินตมยปัญญาควบคุมให้จิตนี้สงบเข้ามา เพราะว่ารู้ว่าอันนี้เป็นจินตมยปัญญา แต่ภวานามยปัญญามันยังไม่เกิด

ภวานามยปัญญานี้ธรรมจักร ภวานามยปัญญาคือธรรมจักร ภวานามยณะ ความคิดที่เกิดขึ้นเป็นจินตมยปัญญา มันคาบเกี่ยวกับภวานามยปัญญาดังไร? เพราะมีเรา พอมีเรา ขึ้นมา เรานี้มันมีความเห็นแก่ตัว เรานี้มีความคิดแบ่งแยก พอความคิดแบ่งแยก ความคิดมันไม่เป็นกลาง เพราะมีเราเข้าไปมันเลยเอียง ลูกข้างที่หมุนไป ถ้าแรงเหวี่ยงมันพอดีมันจะหมุนตรง ถ้าแรงเหวี่ยงมันน้อยลงไป มันจะหมุนแล้วมันจะล้ม

ความคิดที่มันเป็นจินตมยปัญญามันมีความคิดของเรา คือจิตนี้มันเข้าไปเกาะเกี่ยวอยู่ นี่คือแรงเหวี่ยง แรงโน้มเอียงให้มันไม่เป็นธรรม มันไม่เป็นจริงเพราะมีเรา ถึงต้องทำสมาธิ เห็นใหม่ ทำสมาธิแล้วพยายามค้นหากิเลสให้เจอปัญญา การขุดค้นหากิเลส กาย เวทนา จิต ธรรม เห็นจากตาธรรม เห็นจากตาธรรมนั้นนะพอเห็นจากตาธรรม แล้ววิปัสสนานั้น ถ้าเป็นสมาธิ ฟัง! ถ้าสมาธิมีอยู่ มันจะคิดแล้วมันจะเป็นช่องๆ ไปเลย อันนั้นเป็นธรรม

ถ้ามีเราคิด นี่มีเราขึ้นมา เห็นใหม่ มีเราคิด พอเราคิดขึ้นมามันเป็นเรา ความแบ่งแยกนี้เป็นเรา อันนี้มันเป็นจินตมย มีเราเข้าไปเกี่ยว เพราะสมาธิมันกำลังไม่พอ กำลังตัวนี้เขาแยก ระหว่างเป็นสมาธิ เป็นโลกียะกับเป็นโลกุตตระ ปัญญาของโลกุตตระนี่คือธรรมจักร ธรรมจักร มันจะหมุนไปเองโดยที่ไม่ใช่เรา ฟัง! ไม่ใช่ปัญญาของเรา

เราชื่อ นาย ก. เราเป็นคนคิดขึ้นมาเอง คิดขึ้นมาหมุนเพื่อจะเป็นธรรมจักร ก็ไม่ใช่ปัญญาของนาย ก. มันเป็นธรรมชาติของที่มันมีอยู่ดั้งเดิมที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ที่เป็นธรรมจักร มันเป็นธรรมจักร มันไม่เป็นเจ้าของ มันเป็นธรรมที่จะชำระกิเลส กิเลสนี้มันครอบสามโลกธาตุ ครอบวัฏจักรอยู่ แล้วธรรมอันนี้มันเกิดขึ้น ธรรมจักรที่ไม่มีเจ้าของ ธรรมจักรนี้มันก็พ้นวัฏฏะ กิเลสนี้หลุดออกไปจากใจ มันเป็นธรรม ปัญญาอันนี้ถึงเกิดขึ้นเองไม่ได้ สมาธิไม่สามารถให้เกิดปัญญาโดยเป็นอัตโนมัติ

ไม่ใช่ว่าเรามีสมาธิแล้วเราจะเกิดปัญญา เกิด! แต่เป็นปัญญาใคร่ครวญ เป็นจินตมยปัญญา เป็นปัญญาของเรา เพราะมีเราเข้าไปผสม มีเราเข้าไปเกี่ยว มีกิเลสเข้าไปเกาะเกี่ยวอยู่ มันถึงไม่เป็นธรรม มันถึงไม่เป็นธรรมจักร เป็นธรรมจักร ธรรมจักรมรรคสามัคคีใจ ถึงศีล สมาธิ ปัญญา พระพุทธเจ้าบอกว่ามีศีลแล้วจะทำให้เกิดสมาธิง่าย...ถูกต้อง มีสมาธิๆ ทำสมาธิเกิดขึ้นแล้วจะเกิดปัญญาที่จะใคร่ครวญกิเลสให้หลุดพ้นไป

พระพุทธเจ้าบอกไว้เป็นสเต็ปไป แต่วิธีการไปทำนั้นมันต้องขวนขวาย มันต้องค้นคว้า ระหว่างโลกียะกับโลกุตระ มันไม่ใช่เกิดเอง แต่เราอนใจกันเกิดเองไง มันถึงว่าอรรถกับพยัญชนะมันต่างกันตรงนี้ไง เราอ่านตามพยัญชนะ พยัญชนะเขียนอย่างนั้นถูกต้อง มีศีลแล้วมีสมาธิ แล้วจะเกิดปัญญา แต่ไม่เกิดขึ้นเองหรือก ถ้าเกิดปัญญาก็เกิดปัญญาเข้าข้างตัวเอง เกิดปัญญาเห็นแก่ตัว เกิดปัญญาหลงไหลใคร่ครวญ เกิดปัญญาว่าฉันเป็นอย่างนั้น ฉันเป็นอย่างนี้ เพราะอันนี้กิเลสเรามันอยู่ในปัญญานั้น ถึงแรงดึงดูดของกิเลส เห็นไหม

ถึงบอกว่าถ้าปัญญาเกิดขึ้นพร้อมกับเรา เหมือนกับว่าโลก นี่สิ่งต่างๆ โยนขึ้นไปแล้วลงมาบนโลกนี้ เพราะแม่เหล็กมันดึงกลับมาโลกนี้ นักวิทยาศาสตร์ถึงต้องคิดยานอวกาศออกไปในอวกาศ ไปทดลองสิ่งที่เป็นอวกาศอยู่นอกโลก เพราะไม่มีแรงดึงดูดของโลก ธรรมจักรเกิดขึ้นก็หมดจากแรงดึงดูดของกิเลสเราก่อนใจ ต้องชำระกิเลสให้มันยุบยอบลง สมาธิเกิดขึ้น กิเลสมันสงบตัวลงเฉยๆ หินทับหญ้าไว้ กิเลสมันไม่เป็นเจ้าใหญ่ นายโตควบคุมใจเรา มันโดนสมาธิกดหัวไว้ ถ้าปัญญามันเกิด เห็นไหม พ้นจากแรงดึงดูดของกิเลสไหม?

มันก็เหมือนกับเราไปทดลองวิทยาศาสตร์อยู่ในอวกาศนั่นล่ะ มันเป็นธรรมไง มันเป็นเรื่องของธรรมชาติ ไม่ใช่เรื่องของเรา ถ้าเรื่องของเราบีบไม่เป็นธรรมจักร เป็นเราคิด เป็นโลกียะนี้ตามพยัญชนะเขาเขียนไว้ถูก แต่ในการปฏิบัติ เทคนิคมันมีตรงนี้ขึ้นไป ถึงบอกว่าปัญญาเราคิดขนาดไหนก็เป็นปัญญาเรา แต่ถ้าเรามีสมาธิ เราทำใจให้สงบ ทำใจให้สงบก่อน แล้วขุดคุ้ยหากิเลสนะ หาเป้าหมาย แล้วปัญญานั้นใคร่ครวญ อันนั้นถึงเป็นภาวนามยปัญญา

ภาวนามยปัญญาเท่านั้นที่เป็นการชำระกิเลส การชำระกิเลสคือการชำระกิเลสด้วยปัญญา ในตำราก็ยังเขียนมาตบท้ายอยู่ในพระไตรปิฎก ว่าการชำระกิเลสด้วยปัญญาเท่านั้น สมาธิไม่สามารถชำระกิเลสได้ สมาธิสามารถกดกิเลสไว้ให้อยู่ในอำนาจชั่วคราวเท่านั้น สมาธินี้ พอ

สมาธิเกิดขึ้น กดให้กิเลสอยู่ในอำนาจเราชั่วคราว สุขมาก.. โโล่ง.. ว่าง.. สว่าง.. ความคิดปลอดโปร่ง โโล่ง.. อู๋ โลกนี้อยู่ในอำนาจของเราหมดเลย เพราะกิเลสมันสงบอยู่ในหัวใจเรา

เห็นไหม นี่สมาธิมันเกิดขึ้น มันข่มกิเลสไว้ได้ชั่วคราว ถึงบอกว่าเป็นหินทับหญ้าไว้ไง แล้วเราต้องขุดหญ้าากิเลส เพราะเราข่มมัน ถึงว่าจิตสงบแล้วน้ำใสจะเห็นตัวปลา มันถึงไม่เห็นตรงนี้ไง น้ำใสแล้วต้องขุดหญ้า คำว่าน้ำใสแล้วจะเห็นตัวปลานี่เราซึ่งมาก พระพุทธเจ้าขนานบสาวก ขนานบลูกศิษย์ไว้ไม่ให้ลืมตัวไง ว่าจิตมันสงบแล้ว น้ำมันใสแล้วต้องหาปลาให้เจอ แต่ไอ้ความเห็นของโลกว่าถ้าน้ำใสแล้วจะเห็นตัวปลา เพราะความชินชาของเรา ถ้าน้ำใส เราลืมตาไปในน้ำจะเห็นปลาทันที มันก็คิดว่าน้ำใสแล้วเดี๋ยวจะเห็นปลา

นั่งรอกัน นั่งรอกันว่าปลามันจะเกิดไหม? ปลามันจะอยู่ไหน? นั่งรอกัน นั่งรอกันให้จิตมันเสื่อมไป สัพเพ ธัมมา อนัตตา จิตมันต้องเสื่อมไป พอเสื่อมไปแล้วกว่าจะทำให้จิตสงบเข้ามาอีก ทุกข์อีก เราไปเจอพระหลายองค์ นั่งนี้สว่างๆ เลย บอกเลย

“ถ้านั่งสว่างทำไมไม่วิปัสสนาล่ะ?”

“อู๋ ท่าน ท่านทำได้อย่างไร?”

พอจิตมันสงบนะ น้ำมันใสแล้วจะเห็นตัวปลา เปรียบเหมือนกับว่าผลไม้ ผลไม้ที่มะม่วงออกมามันต้องแก่ไปคาคั้น รอให้มันเกิดเอง

นี่คนอ่าน นักปฏิบัติ นี่พระนะ อ่านพระไตรปิฎกนะ แล้วนั่งสว่างๆ แล้วพรรษาไม่ใช่พรรษาน้อยๆ นะ ๒-๓ องค์ที่เราไปหา อย่างนี้ทั้งนั้นเลย แล้วสุดท้ายไปนะ จนปานนี้น่าเศร้าใจ จนเสียดิไปเลย ตอนนี่เสียไปแล้ว รู้ด้วยเสียไปแล้ว ๒ องค์ เสียทั้งคู่เลย นั่งสว่างทั้งคู่เลย แล้วรู้อะไรแปลกๆ มหาศาลเลย รู้ไปหมด กำหนดนี้รู้เลยที่นั่นๆ ทำอะไร? แล้วจริงหมด

นี่มันเป็นเรื่องนอกอริยสัจใจ สิ่งนี้เกิดขึ้นมาตั้งแต่ก่อนพระพุทธเจ้าเราจะเกิด สิ่งนี้ก็มีอยู่แล้ว ขนาดกาฬเทวิลได้สมบัติ ๘ ขึ้นไปอยู่บนพรหม เจ้าชายสิทธัตถะประสูติออกมา เห็นไหม ลงมาจากพรหมมาดู เพราะว่าเสียงร่ำลือขึ้นไปว่านี่พระพุทธเจ้าเกิดแล้ว อาการ ๓๒ เห็นหมด เพราะพราหมณ์เขาต้องกันมา ลงมาจากพรหม ฟังสิ ไม่มีศาสนา ทำไมเขาทำสมบัติเหาะขึ้นไปอยู่บนพรหมได้ อันนี้อยู่ในพระไตรปิฎก กาฬเทวิล

นี่มันมีมาก่อนศาสนาพุทธอีก มันนอกอริยสัจ หมายถึงว่ามันทำฌานสมาบัติได้ เหาะเหินเดินฟ้าได้ รู้เรื่องโลกได้ แต่ไม่รู้หัวใจตัวเอง ไม่รู้เรื่องกิเลสของตัวเอง ไม่สามารถดับกิเลสของตัวเองได้ รู้เรื่องขนาดไหนก็แล้วแต่ จิตนี้ก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดไปตลอด ศาสนาพุทธเราสอนเรื่องโลกนอก โลกใน พระพุทธเจ้าดับโลกของเราได้ก่อน ดับกิเลสได้แล้วถึงรู้โลกนอกอีก

แต่อริยสาวก สุกทัยภายหลังรู้แต่อริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ดับทุกข์ ตัดสมุทัยได้ทั้งหมด นิโรธดับด้วยวิธีของมรรค รู้เรื่องโลกภายในใจ ดับกิเลสในหัวใจได้หมด บางองค์เท่านั้นถึงจะรู้ออกข้างนอก แต่ถ้าจิตสงบแล้ว คินที่มันจะปั่นเป็นรูปไปไหนก็ได้ จิตที่สงบควรแก่การทำงานทำอะไรก็ได้ แต่ไม่ทำเพราะเป็นนอกอริยสัจ มันเป็นงาน งานคือต้องใช้พลังงานออกไป มันเหนื่อย มันไร้สาระไง

มันเป็นเรื่องไร้สาระ มันเป็นความเหนื่อยเปล่า เขาถึงไม่ทำกันไง เขาต้องทำเรื่องอริยสัจ ใจ เรื่องกำหนดทุกข์ ทุกข์นี้อยู่ที่ไหน? ทุกข์นี้เกิดจากอะไร? ต้องย้อนกลับไปหาเหตุไง ปัจจุบันนี้เกิดเป็นมนุษย์แล้ว ย้อนไปเกิดเพราะอะไร เกิดเพราะอวิชชา จิตปฏิสนธิมันอวิชชาล้วนๆ ใจ วิญญาณปฏิสนธิไม่ใช่วิญญาณชั้น ๕ นี้ วิญญาณตัวปฏิสนธิมันนะพาเรามาเกิดเป็นมนุษย์นี้ เราต้องไปชำระที่นั่น ไม่ใช่ว่าทุกข์เกิดมาเพราะมีมนุษย์ ถึงได้ทำลายตนไง

มีลักษณะหนึ่ง ทุกข์มีเพราะมีเรา ฆ่าตัวตายซะ หมดเราแล้วจะไม่มีทุกข์ ฆ่าตัวตายไปแล้วมีงฆ่าวิญญาณได้ไหม? มีงฆ่าจิตมีงได้หรือเปล่า? ฆ่าไม่ได้ มีงฆ่าความรู้สึกได้หรือเปล่า? ไม่ได้ มีงฆ่าได้แต่ธาตุ ๔ คือหัวใจนี้ แต่จิตนั้นก็ตามไป กรรมสะสมไปอีก เห็นไหม นี่คนตาบอด คนไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ไม่เชื่อธรรมของพระพุทธเจ้า ยิ่งจะคิดมาก ทำลายมาก กลับสร้างกรรมให้ตัวเอง สร้างแต่ผลโทษให้ตัวเอง ตายไปเพราะทำลายตัวเอง ตกนรกอีกต่างหาก เห็นไหมพระพุทธเจ้าถึงบอกว่าให้กำหนดนี้

เราเป็นมนุษย์นี้เราทุกข์ แต่เราอย่าทำลายเรา เราอย่าทำลายเนื้อเรา เราต้องสร้างบุญกุศล เราต้องทำลายอวิชชา! เราต้องทำลายความไม่รู้ ความมืดบอดในหัวใจ ความมืดบอดในหัวใจนี่ที่เป็นอวิชชาให้เป็นวิขาขึ้นมา พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น พระพุทธเจ้าเขียนอย่างนั้น แต่พวกเรา มีอวิชาอยู่ เราถึงอ่านพยัญชนะ เราถึงตีอรรถความหมายต่างไป ถึงบอกว่า “อรรถกับพยัญชนะ” ใจ

ถ้าจิตนั้น ความหมายของพระพุทธเจ้า ทั้งพยายามครอบพวกเราไว้ไม่ให้หลงทางนี้..หนึ่ง  
นะ แล้วพยายามจะให้เราเข้าทางนี้อีกต่างหากนะ แต่เพราะกิเลสในหัวใจเราอ่านแล้วตีความต่าง  
ออกไป..หนึ่ง แล้วความชินชา ความเห็นวัตถุ เอาวัตถุนี้มาเทียบกับธรรมอีกอย่างหนึ่ง ธรรมเป็น  
นามธรรมไง น้ำใสแล้วเห็นตัวปลา มันชัดๆ น้ำใสนี้ปลาในน้ำเห็นชัดๆ แต่กิเลส ความสมาธิ จิต  
มันสงบมันใสเห็นตัวปลาเห็นตรงไหน?

กิเลสมันใส มันเรืองแสง มันอยู่ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรมนั้นนะ พอจิตมันใส  
พิจารณาจิต จิตเศร้าหมอง จิตผ่องใส มันผ่องใส กิเลสมันก็ผ่องใสตามจิตนั้นไป กิเลสนั้นมันก็  
ซุกอยู่ในจิตนั้นไง มันผ่องใสมันก็สงบลงเพราะมันผ่องใส กิเลสมันก็ยุบยอบตัวลง จิตก็ผ่องใส  
พอจิตมันเศร้าหมอง กิเลสมันก็หัวเราะเยาะ นี่ไงกูชื่อกูมีอีกแล้ว มันหลบไปเพื่อจะกลับมาชื่อกู  
เราใหม่ไง

กิเลสมันฉลาดอย่างนั้น คนปฏิบัติมันโง่ เราอ่านพระไตรปิฎก แอบอ้างเอามาถามให้เรา  
ไง อ่านพระไตรปิฎก อ่านธรรมะของพระพุทธเจ้า เอาคำพูดของครูบาอาจารย์มาหลนความคิด  
ของตัวเอง มาหลนกิเลสตัวให้มันพองขึ้นไปอีกไง ฉันท่าใจสงบแล้ว ฉันรู้แล้วไง ตัวเองโง่ไม่พอ  
นะ ยังไปเอาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาแอบอ้าง ยังไปเอาความรู้ของครูบาอาจารย์มาหลนกิเลส  
มันซ้อนใจ มาเป็นเหตุผลให้กิเลสมันหัวเราะเยาะเอาใจ

โง่ตัวคนเดียวยังโง่ไม่พอ ยังเอาคนอื่นมาครอบให้มันโง่ๆ ไปหลายๆ ชั้นเข้าไปอีกไง  
แล้วยังว่าเป็นชาวพุทธ เชื่อพระพุทธเจ้า เชื่อธรรมะของพระพุทธเจ้า อยากประพฤติปฏิบัติ นี่มัน  
ต้องโทษตัวเอง อาจารย์มหาบัวบอกใครพูดไปก็ไม่สำคัญเท่าไหร่หรือ ต้องให้ตัวเองตั้งปัญหา  
ขึ้นมา ตั้งว่า “เราผิดหรือเราถูก? สิ่งนี้เราจะทำอะไร?”

อาจารย์พูดอย่างนั้นจริงๆ นะ ท่านบอกประจำเลย ให้เราเอะใจ ให้ตั้งปัญหาขึ้นมาที่ใจ  
ให้เราค้นคว้า นั่นคือปัญญาของเรา ให้เราตั้งของเราขึ้นมา สิ่งนั้นถูกหรือสิ่งนั้นผิด เราทำนี้ถูก  
หรือผิด ให้ถามตนเอง ให้ทุกๆ คนหันมาถามตัวเอง ถามว่าสิ่งนั้นคืออะไร? แล้วมันจะมีคำตอบ  
กับตัวเอง แต่เราเอาธรรมะพระพุทธเจ้ามาหลนเราอีกต่างหากนะ ไม่ยอมถามตัวเอง จิตมันใส  
มันสงบก็ว่าตัวเองสิ้นแล้ว ไม่ยอมถามตัวเองนะ แถมยังไปเอาพระไตรปิฎกมา นี่พระพุทธเจ้าว่า  
อย่างนั้นถูกนะ ยังเอาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาหลน เห็นไหม



นี่เพราะเราไม่ยอมถามตัวเอง เราไม่เป็นสุภาพบุรุษ เราไม่ยอมค้นคว้าตัวเราเอง เราเองเราพยายามกลบเกลื่อน แล้วยังไปเอาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาหนุนเราเอง หนุนกิเลสให้มันพองคับขอบฟ้าอีก เห็นไหม นี่อาจารย์มหาบัวเตือนประจำเวลาท่านเทศน์นะ ท่านเตือนบอกว่า “เราต้องตั้งโจทย์ขึ้นมาแล้วถามตัวเอง คนๆ นั้นจะเอาตัวรอดได้” พยายามตั้งโจทย์ขึ้นมา แล้วถามตัวเองตลอด แล้วถึงจะเอาตัวเองไปพ้นจากเงื้อมมือของกิเลสที่เกิดและการตายที่ว่าเป็นทุกข์ๆ อยู่

ทุกข์ก็ทุกข์ แต่อย่าไปเสียใจมันเลย เพราะว่าเกิดเป็นมนุษย์นี่ประเสริฐที่สุด พบพุทธศาสนายังเยี่ยมเข้าไปใหญ่ พบธรรมะของพระพุทธเจ้าที่ให้หักออกพ้นไป เขาเกิดมาทั่วโลก ทั่วแดนสงสาร แต่เขาไม่มีวิชา การ เขาไม่มีธรรมะที่จะหักออกจากวัฏสงสาร ห่วงโซ่ของชีวิตร้อยไป ห่วงโซ่ของกิเลสมันก็ร้อยไป ห่วงโซ่มันตลอดไป แล้วเขาไม่มีทางออก เขาไม่มีทางออก ยกเว้นไว้ศาสนาพุทธเราเท่านั้นที่มีมัลลาคะอริยสังขัง พระพุทธเจ้าบอก

“สุกัททะ เธออย่าถามให้มากไปเลย ไม่มีหรือกรอยเท้าในอากาศในศาสนาอื่น มีแต่ในศาสนาพุทธ เธออย่าถามให้มากไปเลย เอ้า อานนท์ บวชให้สุกัททะ”

สุกัททะนี้เป็นพระอริยสาวก เป็นพระอรหันต์องค์สุดท้ายที่พระพุทธเจ้าบวชให้ องค์แรกเป็นอัญญาโกณฑัญญะที่พระพุทธเจ้าบวชให้ เป็นลูกศิษย์องค์แรกที่เป็นพี่ใหญ่ แล้วก็บวชมาอีกมากมายเลย แต่บวชกับพระพุทธเจ้า สุกัททะนี้เป็นองค์สุดท้าย แล้วสำเร็จคตินั้นด้วย

ฟังสิ! นี่มีเครื่องให้เราออกจากวัฏวน ถึงบอกว่าเราประเสริฐไป เราเกิดเป็นมนุษย์แล้วพบพุทธศาสนา มีเทคโนโลยี มีวิชาการ มีเทคนิคที่จะทำให้เราหักห่วงของวัฏวะ หักห่วงของชีวิตออกไปได้ไง แล้วยอนใจอยู่ได้อย่างไร? แล้วทำไมบอกว่าเราเกิดมาแล้วไม่มีศาสนา? ทำไมเกิดมาทุกข์? ถึงบอกว่าเกิดมาทุกข์ ยอมรับอยู่ว่าทุกข์มันเป็นเรื่องจริง แต่ต้องว่าเราก็มีบุญด้วยสิถึงได้มาปฏิบัติ ถึงได้เกิดมาพบพุทธศาสนา เราก็ต้องมีบุญ ไม่ใช่เกิดมาว่าทุกข์ ทุกข์แล้วก็ไม่มาน้อยใจทำลายตัวเองไป เราถึงไม่มีกำลัง

นี่เหมือนที่อาจารย์ว่าเมื่อกี้ เราไม่ให้กำลังใจตัวเอง เราไม่ให้จิตใจเราเข้มแข็ง แล้วเราจะปฏิบัติไปอย่างไร? นี่ว่าถ้าเกิดมาบอกทุกข์ เรายอมรับว่าทุกข์ เวลาพูดว่าทุกข์ก็ร้องไห้ทุกคนแหละ ร้องไห้หมดนั่นแหละ มันทุกข์ ทุกข์จนทนไม่ไหว น้ำตาาร่วง แต่ก็ยังมีอันหนึ่งว่าฉันก็มีบุญ ฉันมีเทคโนโลยีของพระพุทธเจ้าที่วางไว้ คือธรรมะ แล้วทำไมฉันไม่เอาเทคโนโลยีมาใช้ล่ะ?

บุญไหม? บุญไหม? ฟังสิ บุญไหม? ก็ต้องมีบุญสิ แต่ไอ้ที่เกิดมานั้นมันเป็นความจริง มัน  
เป็นวิญญะ มันเป็นห่วงโซ่ที่เป็นจริง แต่ห่วงโซ่ที่เราเง็กพอด เราเกิดมาพบพุทธศาสนาอันนี้ถึง  
เป็นบุญของเรา ถึงบอกว่าเราก็ต้องมีบุญด้วย ไม่ใช่เรามีแต่ทุกข์ๆ แต่ไม่มีบุญๆ เลย ถึง  
ว่าอันนี้บุญๆ มามันช่วยให้ทุกข์มันจางๆ ลง แล้วให้มีกำลังใจ แล้วให้ปฏิบัติด้วย นี่คือชาว  
พุทธไง ถึงขอพูดย้ำอีกทีหนึ่งว่า “อรรถกับพยัญชนะ”